

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

Пропозиції щодо озеленення та благоустрою міського парку м. Ватутіне (Черкаська область)

Коджебаш Анастасія Вадимівна¹

¹ Аспірантка, викладач-стажист кафедри лісового господарства;
Уманський національний університет садівництва; Україна

Міські парки, окрім свого екологічного значення, відіграють важливу роль у житті містян: слугують місцем відпочинку, де можна провести свій вільний час, насолодитися красою природи та світу, що оточує нас, відновити своє емоційне здоров'я, зайнятися спортом тощо. Тому важливим та актуальним є підтримувати парки у належному функціональному та естетичному стані проводити роботи з реконструкції.

Об'єктом дослідження є пам'ятка садово-паркового мистецтва міський парк м. Ватутіне (рішення Черкаської облради № 367 від 27.06.72 р.). Парк був заснований у 1947 році, тоді ж коли й будувалося місто. Раніше вже розглядався ретроспективний аналіз створення та розвитку даного об'єкту [5]. Ряд праць присвячених міському парку Ватутіного належать В.М. Бурію [1-4]. Всі вище зазначені автори зазначають, що парк потребує оптимізації насаджень та реконструкції. Проте попередньо вказувався лише факт потреби покращення, але не пропонувалися конкретні заходи з дендропроєктування.

До загальних пропозицій щодо покращення парку можна віднести наступні: виділення спортивної зони з облаштуванням бігових доріжок та встановленням спортивного устаткування; проведення санітарної та формуючої рубки, видалення порослі, облаштування садово-паркового газону, збагачення видового різноманіття деревних та трав'яних рослин, (однорічниками: *Tagetes patula* L., *T. erecta* L., *Salvia splendens* Sellow ex Schult., *Petunia hybrida* E. Wilm.; багаторічниками: *Ajuga reptans* L., *Symphotrichum dumosum* (L.) G. L. Nesom, *Lupinus polyphyll* Lindl., *Lavandula angustifolia* Mill., *Paeonia lactiflora*; деревними: *Salix caprea* L., *S. integra* 'Nacuro-

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

Nishiki' *S. matsudana* 'Tortuosa', *Keria japonica* (L.) DC, *Prunus triloba* Stapf, *P. Serrulata* Lindl., *Fagus sylvatica* 'Purpurea', *Rosa rugosa* Thunb, *Magnolia kobus* DC та іншими), прокладання та вимощування тротуарною плиткою стежин, встановлення альтанки на місці, де вона раніше була, збільшення кількості лав, урн для сміття тощо.

Далі представлена візуалізація розробленого проекту зони тихого відпочинку у регулярному стилі (рис. 1). Проектне рішення має радіальну симетрію (рис. 2). Є дві стежини по колу та доріжки, що ведуть до центрального елемента – ялини звичайної (*Picea abies*, що висаджена на круглій ділянці засипаною мульчею (сосновою корою) та обрамленою мікробіотою перехреснопарою (*Microbiota decussata*). Таке планування доріжок дає 8 сегментів, що мають тотожне розміщення рослин. Для організації даної зони запропоноване встановлення садово-паркових лав у кількості 32 шт, також необхідно встановити урни для сміття.

Рисунок 1

Візуалізація запроєктованої зони тихого відпочинку міського парку

Площа, що відведена під мульчу становить 105 м^2 , для покриття даної території необхідно близько 5250 л соснової кори.

Площа газону становить 704 м^2 . Таким чином при нормі витрати 40 г на 1 м^2 витрати газону на даній ділянці будуть становити: $704 \text{ м}^2 \times 40 \text{ г/м}^2 = 28160 \text{ г} = 28,16 \text{ кг}$.

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

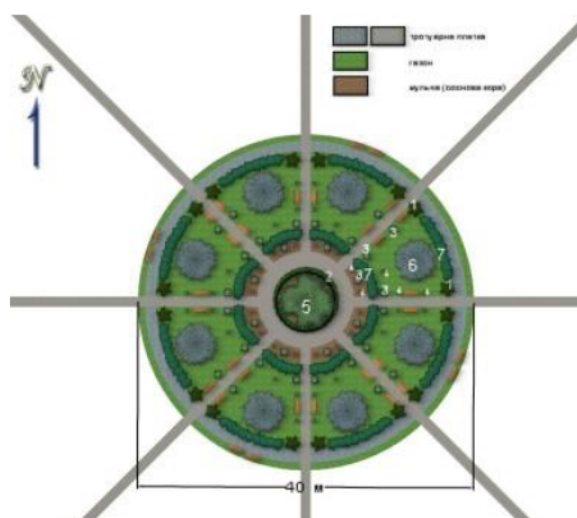

Рисунок 2

Схема запроектованої ділянки в регулярному стилі, де:
1 - *Chamaecyparis nootkatensis* 'Pendula', 2 - *Microbiota decussata*,
3 - *Thuja occidentalis* 'Globosa', 4 - *Thuja occidentalis* 'Globosa',
5 - *Picea abies*, 6 - *Picea pungens* 'Glauca', 7 - *Picea pungens* 'Glauca'

Асортимент запроектованих рослин (табл.) належить до відділу голонасінних це забезпечить високий декоративний ефект протягом року. Також підібраний склад рослин виділяє високий рівень фітонцидів, що мають позитивний вплив на повітря (вбивають та пригнічують хвороботворні мікроорганізми). Про важливість летких фітонцидів, що виділяють рослини зазначається неодноразово, зокрема на це вказують В. В. Кулич та О. В. Мацюк [6].

Таблиця

Асортимент запроектованих рослин

№	Українська назва	Латинська назва	Кількість, шт..
1	Кипарисовик нутканський 'Пендуля'	<i>Chamaecyparis nootkatensis</i> 'Pendula'	16
2	Мікробіота перехреснопара	<i>Microbiota decussata</i>	28
3	Туя західна Глобоза	<i>Thuja occidentalis</i> 'Globosa'	32
4	Туя західна Даніка	<i>Thuja occidentalis</i> 'Danica'	40
5	Ялина звичайна	<i>Picea abies</i>	1
6	Ялина колюча блакитна	<i>Picea pungens</i> 'Glauca'	8
7	Ялівець горизонтальний Вілтоні	<i>Juniperus horisontalis</i> 'Wiltonii'	128

Висновок. З огляду на тривале існування парку (76 років) першочерговим заходом з реконструкції насаджень є санітарна

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

рубка з видаленням сухостійних та ослаблених дерев, видалення порослевих рослин. Провести заходи з облаштування газону, розширення стежкової мережі, встановлення малих архітектурних форм, посадки рослин. Розроблені пропозиції з оптимізації міського парку у м. Ватутіне повинні сприяти покращенню декоративного та функціонального значення парку та гідно підтверджувати статус парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва. У даній праці детально представлена лише частина від комплексного рішення з реконструкції парку.

References:

- [1] Бурій В. М. Ватутінознавство: події, факти, персоналії. Черкаси: Вертикаль, 2015. 272 с.
- [2] Бурій В. М. Вибрані тексти: статті, розвідки та замітки. Черкаси: Вертикаль, 2018. 248 с.
- [3] Бурій В.М. Рослини екзоти міста ватутіне та його околиць Черкаси : Вертикаль, видавець Кандич С.Г., 2017. 32 с.
- [4] Бурій В. М. Зелені скарби Ватутіного. Місто робітниче. № 30, 2011. С. 4.
- [5] Коджебаш А.В., Коджебаш А.П. Ретроспективний аналіз створення та розвитку парків ХХ століття Звенигородського району та м. Ватутіне. Вісник УНУС. 2021, № 1. С. 133-139.
- [6] Кулич В. В., Мацюк О. Б. Роль рослин з алелопатичними властивостями в озелененні міст. Тернопільські біологічні читання Ternopil Bioscience – 2020 : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (22-23 травня 2020 р., м.Тернопіль). – Тернопіль : Вектор, 2020. – С. 35-38.